

ומבקשים לצלם את ילדי המשורר. גרינברג, אשר ככל אב הוא גאה בילדיו, התנגד תחילה, אך חתרו. הוא לא שם לב לכך כי הצלם מצלם בינתיים גם אותו.

כעבור כמה ימים נודמן גרינברג במקרה לפרס הארץ. שם נדהם לראות עמודים של מים מוקדשים לעצמו, עם התמונות שצולמו בצורה כה מחתרנית בביתו. הוא הקים שערויה, דרש במפגיע להוציא את העמודים. אולם הגליון הופיע בצורתו המתוכננת. בגליון השני נמסר בהבלטה רבה כי חיכ פרץ ברנשטיין יענה לקוראי רימון על שאלו תיהם (בחיקוי לסידרה דומה שהיתה קודם לכן בהעולם הזה). יותר מכל הופתע ברנשטיין עצמו: איש לא ביקש את הסכמתו לכך. ברנשטיין מיהר להכחיש את השתייכותו לכל העניין.

חוליות השבועון הופיעו בבתיים של אלי צור ליבנה, ישעיהו ליבוביץ ושמואל תמיר, כולם אנשים שהוקעו אחר־כך כאויבי המדינה. תמיר הצליח להתחמק, אולם כתבות נלהבות על ליבנה וליבוביץ קישטו את הגליונות.

לשיא הגיעה שיטה זו כעבור שנה. ביום השנה הראשון (והאחרון) של רימון, פורסמה ברכה גדולה מטעם עיריית תל־אביב לשבועון. הודיע על כך מזכיר העיר יהודה דיכבי, ביום 2.10.57: "הריני להודיע כי הברכה שפורסמה בעתון רימון הודפסה שלא בידענתנו והסכמתנו. ניתנה אף הוראה כי אין לשלם עבורה."

חיץ רימון

ב תקופה תמימה זו יכלו חדי־מבט לגלות את הסימנים הראשונים למהותו של השבועון. אולם הם באו ספין־ספין בהסתר ובצנע.

בגליון מספר 8 נמסר פתאום כי לאה אבי רהמי, אשת מפקד משטרת ירושלים ואחת הידידות של טדי קולק, היא נציגת העתון בירושלים. יחד עם הודעה זו בא ציטוט ארוך, על ארבעה עמודים, מתוך עדותו של בעלה בחקירת הריגתו של נטור־קראט מנחם סגלוב בשעת התנגשות עם שוטרי ירושלים.

כעבור שבעה חודשים כרה היה ברור כי הטכסיס לא כמה חששים אישר יהזקאל סהר בשבועה כי שוטרי ירושלים שיפצו את ביתו של אברהמי בזמן חופשתו, מבלי שתשולם להם פרטה (כפי שנתגלה שנה קודם לכן על־ידי העולם הזה). באותו גליון הכיל רימון את הסקופ הראשון שלו: אוצר של שני מכתבים פרטיים לגמרי של דויד בן־גוריון, מהם אחד משנת 1904. המקור ההגייוני היחיד שיכול היה למסור מכתב זה לשבועון רימון: ראש־הממשלה.

אולם ימי־ההסתאה היו ספורים. כעבור כמה חודשים כבר היה ברור כי הטכסיס לא הצליח: התפוצה לא עלתה, פיגרה במרחק רב אחרי זו של העולם הזה, היתה קטנה אפילו מזו של במחנה ההולך בתלם. משום מה לא רצה הקהל לאכול מפרי הרימון השמן, העדיף את העולם הזה בעל הנייר הפשוט. בעלי רימון ויוזמיו לא יכלו להביץ מדוע.

יתכן כי היו ממשיכים בנסיונותיהם, לולא אתה אותם לפתע פאניקה ששיבשה את כל תוכניהם. מיבצע סיני בא ועבר, ובערב חשוך אחד, ביום העשירי למיבצע, יום לאחר שהתרברב ב"מלכות ישראל השלישית מן עד יטבת", הודיע ביגיי בקול שבזר ברדיו כי החליט להחזיר את כל השטחים הכבושים, וכי מעולם לא נתכוון להחזיק בהם. בביגיי ונאמניו אחזה בהלה היסטורית. הם היו בטוחים כי עתה יעברו ההמונים המאוכזבים למחנהו של מנחם בגין. הם החליטו לנצל את כל המכשירים כדי לקדם את פני הרעה. אחד המכשירים היה רימון המסכן, שנוקט על המזבח.

כך שינה לפתע הגליון מספר 16 של רימון את פרצופו. תחת בטאון מצויר תמים, המטפל בקוסמטיקה של כלבים ובלידה־לא־כאבים, הופיעו לפתע בגליון זה: ראיון מיוחד עם שמעון פרס ("הכחדנו סכנה מיידית!"). מאמר חתום של אהוד אבריאלי ("ההיסטוריה לאחר המיבצע") ושירי־הלה לטהים ליוזמי המיבצע.

מאותו שבוע החל המסך להתרומם: בגליון הבא הופיע ראיון עם ראש אגף־המודיעין של צה"ל וסגן הרמטכ"ל. שבוע אחרי זה כבר הדליפו להם המנהלים את תוכנית צינור הנפט מאילת לבאר־שבע, עליו הוחלט או בסוד־יסודות. הדבר הופיע באותיות של קידוש לבנה על השער, כ"הצעת רימון".

היתה זאת נקודת המפנה. שלב א' נגמר, החל שלב ב'. רימון נתגלה כבטאון של קבוצת־המנהלים, ובמיוחד של מנגנון־החושך. כתב או יחזקאל לופכין על שבוענו, שירד לתפוצה האפסית של 3000 טפסים לשבוע; אין קורא ישראלי שאינו מכיר אותו. לפני חצי שנה ניתן להסתדר בבלדינו... היום רימון הוא מעמודי־החושך בבנין הענקי דרכו מקבל האורת מושג על המתרחש בארץ ובעולם... כיום יודע הקורא הישראלי כי אצלנו ימצא חומר כתוב ומצולם, דוגמתו לא יקבל בשום עתון ישראלי."

ואמנם, כך היה. החומר שחלל מופיע ברימון היה חסר תקדים ודוגמה. הוא בא ישר ממשרדי מנגנון־החושך.

המסך עולה

ב ראשית פברואר 1957 החל משפטו של עמוס בן־גוריון — המשפט הפוליטי הגדול ביותר בישראל מלבד משפט קסטנר, זה מול זה עמדו המעטים שלחמו בשחיתות וברקבון מזה, והמנגנון האדיר של המדינה, שגויס כולו כדי להציל את בנו של ראש־הממשלה, מאידך.

באותו שבוע הופיעו ברימון שני סקופים גדולים: האחד היה מוקדש כולו למקורות־ההכנסה של ישעיהו ליבוביץ, ואמרשי שורת התנדבים, ולעברו האישי של המשורר יצחק שלו, מאנשי השורה. החומר בא מארכיוני מנגנון־החושך: שלו הואשם בעבירות פליליות אותן ביצע, כביכול, לפני שנים רבות. כעבור שבוע באה ההתנצלות: "יתכן וחלה אי־הבנה...".

שבוע אחרי שבוע תוארו צעירי השורה התמימים מעל עמודי רימון כקנוניה מחתרנית נוראה, הזוממת להפיל את המשטר הדמוקרטי במדינה. דויד בן־גוריון הופיע בבית בנו במיוחד, כדי להצטלם עם עליידי צלם רימון. בהפגנה זולה למען בנו שהתגונן אותה שעה מפני האשמות חמורות. העירו על כך השופטים בפסק־הדין: היה זה משגה חמור. אולם כל זה היה רק הקדמה לשיטה החודשה של מנגנון־החושך. הפרק הראשון בא בגליון רימון מיום 27 בפברואר, תחת הכותרת "רשת הכוזבים של המתנדב אלמה

טנאי שנשא את התואר "העורך הכללי". כעבור שנה וחצי, כשיצא טנאי מהעסק, זכה לופכין סוף־סוף לשאת בתואר הבלעדי למשך חודשים אחדים, עד להתמוטטות הסופית. אלה היו שבועות חייו היפים ביותר.

מישרה למשורר קומוניסטי

ב אבידן, משורר־לדעת־עצמו, שהשתלב במהירות רבה בסביבה החדשה. היה זה דויד זורני מוריץ נולד בתל־אביב, בנו של מהנדס בעיירה, כננס בגיל 14 להשומר הצעיר.

האיש שהיה ברבות הימים עתיד ליהפך עורך־הגוסס של השבועון שקיבל על עצמו את מלחמת־הקודש בקומוניסטים אמיתיים ומדומים, סולק מן השומר הצעיר בגלל האשמה מקורית: הקמת תא קומוניסטי סודי בתנועה. הוא ביצע משימה זו בגדוד להבות של קן תל־אביב, מחנה הצפון.

אדם רגיל אינו עולה במהרה במנגנון מק"י, מפלגה הידועה כשמרנית ביותר לגבי צמרתה. אולם אבידן הפליא את כל מיועדיו. זמן קצר אחרי שאירגן את התאים בהשומר הצעיר כבר הופיע בהופעות ציבוריות של המפלגה הקומוניסטית, קרא שם את שיריו. אחרי שסיים את חוק לימודיו בגמנסיה שלגוה, הפך פעיל בשכר של ברית־הנוער־הקומוניסטי, ועורך במערכת קול העם. הוא עבד בזמורות בנק"י, תפקיד מן הגבוהים ביותר במפלגה המתה, לעת רימון. מחתרת־ריגול נגד צה"ל ומערכת הבטחון בכללה.

יתכן כי אבידן היה מגיע בסופו של דבר לעמודי רימון לא בתור עורך־גוסס, אלא כדמות אפילה וכמרלג בינלאומי, אימלא קרה מקרה בלתי־נעים. בחוגי המשוררים הרציניים היה אבידן פיגורה קומית, אבי־טיפוס של גראפומן חרוזים. אולם בעיני עצמו היה גדול משוררי המהפכה הפרולטרית בישראל. כשהעז המשורר אלכסנדר פן הקומוניסטי לחלוק על דיעה צנועה זו, התחצף כלפיו אבידן, נורק מן המפלגה כבושת־פנים.

הכשרתו השירי של המשורר המהפכני בא לידי גילוי מלא בספר שנשא את השם "ברזים ערפי שפתיים". דוגמה: "ראיתי / אותו / כותב / ויד ימינו / כרותה. / כי הוא / לעולם / איטר / אך / זרוע שמאלו / מתה". או: "הירח ירה באקדח הגדול. / אולם / הקונצרט הוא סתם מיוזיק־הול. / המת שונכר פה כופר בכל. / לכן הירח בכלל לא ירה. / לכן הקונצרט כן נוגן, כשורה. / לכן כן קיים פה טקס־קבורה."

במקום אחר: " — או נדהר ברחובות חנוקים כמו סוסים, / והדרך, / חמה, / מתחתנו נושמת, — / גרוץ עד האור / וגמעד, גוססים, / וגרוץ נשים כביכר מול השמש... "

אחרי שניסה לשוא לקבל עבודה בעולם הזה ועבד זמן קצר בידענות אחרונות, נמצאה הגאולה גם למתפכן דויד אבידן. הוא החל עובד ברימון. עלה שם בקצב מהיר, הפך לאחד המקורבים של יחזקאל לופכין.

עץ הרימון נותן ריח

ב צויד בחבר־עובדים מעולה ונעלה זה, הופיע הגליון הראשון של רימון באחד באוגוסט, 1956 — חודש וחצי אחרי הופעת המאמר נגד שלטון־הצללים בעולם הזה. יחד עם החל השלב הראשון של המיבצע הגדול. המטרה בשלב זה: להסיר את מהות העתון, להעמיד פנים כשבועון מצויר סתמי ותמים, בעל עושר ומאפשר לו להכות את העולם הזה באמצעים כלכליים גרידא.

הגליון הראשון הכיל 32 עמודים, ארבעה עמודים צבעוניים, למעלה ממאה תמונות. הוא הודפס בדפוס היקר ביותר בארץ, על הנייר היקר ביותר הקיים. הגליון נמכר במחיר 350 פרוטה, לעומת 400 הפרוטה של העולם הזה, שגליונו הכיל רק 20 עמודים, על נייר פשוט, ללא צבעים.

תחשיב הגליונות הראשונים היה כזה, שהמערכת הפסידה כחצי לירה על כל טופס שנמכר, וככל שהיתה מוכרת יותר טפסים, כך היה ההפסד גדל והולך. אולם הקהל הציל את רימון מפני גורל מר זה: הגליונות הראשונים לא השיגו את התפוצה שקיוו לה בפומבי — 40 אלף טפסים לשבוע. אולם הם הגיעו לפחות לעשרית מזה: נמכרו למעלה מ־4000 טפסים לשבוע, לאנשים שרצו בעתון בלתי־פוליטי, העוסק בעניינים של מה בכך. הנושאים של הגליונות הראשונים: מאמר נגד זריקת ההורמונים לתרנגולות (עם תמונה גדולה וכוזבת שהתימרה להראות שדיים נשיות שצמחו לגברים שאכלו תרנגולות), כתבה על תמרוקי הלנה רובינשטיין, על מכוני־ליופי לכלבים, על סיאנס ספיריטואליסטי, על רצח בגין־ילדים, ועוד.

משתתף קבוע של גליונות אלה היה משה שמיר, חברו של טנאי מנעורים. גם כשנטש את העתון לא התפנה מעולם להשמיץ את רימון כפי שהשמיץ קבועות את העולם הזה. תחת זאת סודר אחי דויד בעבודה ברימון. שמיר היה העורך האחראי האחרון של השבועון. עיקר דאגתה של המערכת היה לנצל זמן זה כדי לרכוש את אימון הציבור. לשם כך היה צורך לגייס שמות של אנשים הידועים כמתנגדי מפא"י, לכתוב עליהם טובות, להראות שהם משתפים פעולה עם השבועון. הדבר נעשה בצורה מחוכמת, שהזכירה את פעולות מנגנון־החושך עצמו.

בגליון הראשון של העתון הופיעה כתבה מצולמת גדולה ונלהבת על המשורר הלאומני הקיצוני אורי צבי גרינברג, שהואשם כעבור כמה חודשים בעקיפין במתן סעד למחתרת שהוקמה כביכול על־ידי ישראל שייב. הדרך בה הושגה כתבה זו היתה אופיינית. באחד הימים הופיעו צעירה וצלם בבית המשורר ברמת־גן, סיפרו שהם עורכים כתבה על ילדים

שערי־השמצה של "רימון" על לוח־מודעות בתל־אביב מי טילטז